

Sygn. akt IV U 1009/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2020 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	stażysta Izabela Rucińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 maja 2020 r. w S.

odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 30 sierpnia 2019 r. Nr (...) -SER- (...)

w sprawie B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo B. M. do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 maja 2019r. do 31 lipca 2021r.

Sygn. akt IV U 1009/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 sierpnia 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.57 i art.58 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił B. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wskazując, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 19 sierpnia 2019r. ustaliła, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 31 lipca 2021r., przy czym niezdolność ta powstała w dniu 1 sierpnia 2016r., jednakże ubezpieczona nie spełnia pozostałych przesłanek wymaganych do nabycia renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy i przed zgłoszeniem wniosku o rentę nie udowodniła łącznie 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie posiada łącznie okresu składkowego w wymiarze 25 lat, a niezdolność do pracy nie powstała w czasie zatrudnienia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia (decyzja z 30 sierpnia 2019r. k.17 akt rentowych za wnioskiem z 15 maja 2019r.)

Odwołanie od w/w decyzji złożyła B. M. wnosząc o jej zmianę i ustalenie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczona zakwestionowała datę powstania niezdolności do pracy określoną przez Lekarza Orzecznika ZUS. Wskazała, że ustalenia organu rentowego są niezgodne z załączonymi dokumentami o stanie zdrowia, gdyż częściowa niezdolność do pracy istnieje u niej nieprzerwanie od 7 grudnia 2007r. ,tj. daty wypadku przy pracy. Ponadto ubezpieczona nie zgodziła się z ustaleniem organu rentowego, że nie posiada wymaganego okresu ubezpieczenia.

Wyjaśniła, że od grudnia 2009r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, dlatego nie podejmowała zatrudnienia (odwołanie wraz z załącznikami k.1-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, powołując się na argumentację i przepisy zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona B. M. w okresie od 1 grudnia 2009r. do 31 lipca 2016r. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, jakiemu uległa w dniu 7 grudnia 2007r. Prawo to przyznane zostało ubezpieczonej na jej wniosek z 22 grudnia 2009r., początkowo na okres do 31 października 2010r. (decyzja z 26 lipca 2010r. o przyznaniu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy do 31 października 2010r. k.101-104 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.). Wobec dalszego trwania u ubezpieczonej częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, prawo to przedłużane było ubezpieczonej na dalsze okresy – aż do 31 lipca 2016r. (decyzja z 26 listopada 2010r. o przedłużeniu prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy do 30 kwietnia 2011r. k.127 w/w akt rentowych, decyzja z 20 lipca 2012r. o przedłużeniu prawa do renty w związku z wypadkiem do 30 stycznia 2013r. k.185-186v w/w akt rentowych, decyzja z 22 stycznia 2013r. o przedłużeniu prawa do renty w związku z wypadkiem do 31 stycznia 2015r. k.194 w/w akt rentowych, decyzja z 12 lutego 2015r. o przedłużeniu prawa do renty w związku z wypadkiem do 31 lipca 2015r. k.201 w/w akt rentowych oraz decyzja z 8 lutego 2016r. o przedłużeniu prawa do renty do 31 lipca 2016r. k.211 w/w akt rentowych). W dniu 28 czerwca 2016r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu wypadku przy pracy na dalszy okres (wniosek k.213 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.). Po rozpoznaniu powyższego wniosku lekarz orzecznik ZUS, a następnie komisja lekarska ZUS orzeczeniami odpowiednio z 22 lipca 2016r. i 17 sierpnia 2016r. stwierdzili, że od 1 sierpnia 2016r. ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (w/w orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS k.215 i 218 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.). Na podstawie powyższego orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, decyzją z 25 sierpnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej od 1 sierpnia 2016r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (decyzja z 25 sierpnia 2016r. k.219 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.).

Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji z 25 sierpnia 2016r. Sprawa toczyła się przed Sądem Okręgowym w Siedlcach pod sygnaturą akt IV U 816/16. Prawomocnym wyrokiem z 26 stycznia 2018r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonej powołując się na ustalenia dwóch niezależnych zespołów biegłych lekarzy – specjalistów w dziedzinie neurologii oraz ortopedii, z których opinii wynikało, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 7 grudnia 2007r. W złożonej opinii biegli neurolog E. K. oraz ortopeda K. K. stwierdzili, że ubezpieczona jest osobą częściowo niezdolną do pracy, ale przyczyną tej niezdolności nie jest wypadek przy pracy, a ogólny stan zdrowia. W tych okolicznościach Sąd uznał, że brak było podstaw do przyznania ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z 26 stycznia 2018r. wraz z uzasadnieniem k.88 i 90-92 akt IV U 816/16).

W dniu 31 stycznia 2018r. ubezpieczona wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia (wniosek ubezpieczonej k.235 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.). Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy skierował ubezpieczoną na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 5 kwietnia 2018r. ustalił, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 30 kwietnia 2020r., a data powstania tej niezdolności to 1 sierpnia 2016r. (orzeczenie lekarza orzecznika z 5 kwietnia 2018r. k.237 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.). Opierając się na powyższym orzeczeniu lekarza orzecznika, decyzją z 8 maja 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wskazując, że ubezpieczona nie posiada wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Na podstawie dokumentów przedłożonych do wniosku organ rentowy ustalił, że ubezpieczona udowodniła okres ubezpieczenia w wymiarze 15 lat, 10 miesięcy i 6 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 11 lat, 10 miesięcy i 19 dni, a okresy nieskładkowe 3 lata, 11 miesięcy i 17 dni. Zarówno w 10-leciu przed

zgłoszeniem wniosku o rentę ,tj. 31.05.2001r. – 31.01.2018r., jak i w 10-leciu przed powstaniem niezdolności ,tj. 31.12.1999r. – 1.08.2016r. przyjęto za udowodniony okres ubezpieczenia w wymiarze 3 lata, 3 miesiące i 21 dni (decyzja z 8 maja 2018r. k.241 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.). Odwołanie ubezpieczonej od powyższej decyzji ze względów formalnych zostało odrzucone postanowieniem Sądu Okręgowego w Siedlcach z 16 lipca 2018r. w sprawie IV U 480/18, gdyż w ustawowym terminie ubezpieczona nie wniosła sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 5 kwietnia 2018r. (postanowienie z 16 lipca 2018r. k.10 akt IV U 480/18 SO w Siedlcach).

W dniu 15 maja 2019r. ubezpieczona wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z kolejnym wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy zarówno w związku z wypadkiem przy pracy, jak i z ogólnego stanu zdrowia (wniosek ubezpieczonej k.1-3 akt rentowych). W zakresie wniosku ubezpieczonej o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy brak jest decyzji organu rentowego. W części dotyczącej wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, organ rentowy kierując się orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z 19 sierpnia 2019r., która ustaliła, że ubezpieczona jest nadal, a zatem po 31 lipca 2016r. częściowo niezdolna do pracy, z tym że niezdolność ta nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy, zaskarżoną decyzją z 30 sierpnia 2019r. działając na podstawie art.57 i art.58 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wskazując, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy, jednakże nie spełnia pozostałych przesłanek wymaganych do nabycia renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy i przed zgłoszeniem wniosku o rentę nie udowodniła łącznie 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a niezdolność do pracy nie powstała w czasie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia (orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 19 sierpnia 2019r. k.15 akt rentowych za wnioskiem z 15 maja 2019r. i zaskarżona decyzja z 30 sierpnia 2019r. k.17 w/w akt rentowych).

Ubezpieczona ma niespełna 55 lat i wykształcenie podstawowe (wywiad zawodowy k.111 akt rentowych – tom dokumentacji medycznej). W okresie pobierania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy ubezpieczona nie pracowała zawodowo i nie pozostawała w ubezpieczeniu (okoliczność bezsporna) .

Przyjmując, że data powstania niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (7 grudnia 2007r. - tak lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z 5 lipca 2010r. k.69 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.) jest jednocześnie datą powstania niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, dziesięcioletni okres przed powstaniem niezdolności do pracy obejmuje czasookres od 7 grudnia 1997r. do 6 grudnia 2007r. W tym okresie ubezpieczona posiada następujące okresy ubezpieczenia:

- od 7 grudnia 1997r. do 17 grudnia 1997r., od 9 czerwca 1998r. do 28 lutego 1999r. oraz od 21 lipca 2004r. do 30 kwietnia 2005r. z tytułu zatrudnienia w Spółce (...) w R., co stanowi 1 rok, 6 miesięcy i 11 dni (świadczenia pracy k.13-18 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.),

- od 1 sierpnia 2005r. do 30 kwietnia 2006r., 16 sierpnia 2006r. do 31 marca 2007r. oraz od 4 czerwca 2007r. do 6 grudnia 2007r. z tytułu zatrudnienia w Spółce (...) Sp. z o.o. Oddział Zakład (...) w R., co stanowi 1 rok, 10 miesięcy i 19 dni (świadczenia pracy k.19-23 akt rentowych za wnioskiem z 22 grudnia 2009r.).

Suma w/w okresów wynosi 3 lata i 5 miesięcy.

W dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy ,tj. na przestrzeni od 7 grudnia 1997r. do 6 grudnia 2007r. ubezpieczona posiada następujące okresy ubezpieczenia społecznego rolników: od 18 grudnia 1997r. do 8 czerwca 1998r., od 1 marca 1999r. do 30 czerwca 1999r., od 1 listopada 1999r. do 20 lipca 2004r., od 1 maja 2005r. do 31 lipca 2005r., od 1 maja 2006r. do 15 sierpnia 2006r. oraz od 1 kwietnia 2007r. do 3 czerwca 2007r. (zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k.5 akt rentowych za wnioskiem z 15 maja 2019r.).

Uzupełniając w/w okresy zatrudnienia okresami ubezpieczenia społecznego rolników ubezpieczona legitymuje się 5-letnim okresem składkowy i nieskładkowym.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej B. M. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.57 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia, przy czym ostatniego wymogu nie stosuje do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Zgodnie z art.58 ust.1 i 2 ustawy warunek posiadania wymaganego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w w/w art.57 ust.1 pkt 2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony, u którego niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat (tak u ubezpieczonej) osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 5 lat, przy czym wymagany co najmniej 5-letni okres ubezpieczenia powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. W myśl ustępu 4 art.58 ustawy emerytalnej wymogu wykazania 5-letniego okresu ubezpieczenia nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art.6 wynoszący dla kobiet co najmniej 25 lat oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Wreszcie w myśl art.12 ust.1, 2 i 3 ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy Sąd stwierdził, że ubezpieczona spełnia wszystkie przesłanki, które muszą być spełnione łącznie, do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczona w okresie od 7 grudnia 2007r. do 31 lipca 2016r. była uznana za osobę częściowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy zaistniałym w dniu 7 grudnia 2017r. i od 1 grudnia 2009r. do 31 lipca 2016r. była uprawniona do renty w związku z w/w wypadkiem. Po dacie 31 lipca 2016r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do dalszej renty w związku z wypadkiem przy pracy wskazując na brak dalszej niezdolności ubezpieczonej do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Kolejne zaś wnioski ubezpieczonej o rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia – z 2018r. i z 2019r. załatwiał odmownie wskazując - że mimo, iż komisja lekarska ZUS stwierdziła, że ubezpieczona jest nadal, czyli po 31 lipca 2016r. częściowo niezdolna do pracy, a przewidywany termin trwania tej niezdolności to 31 lipca 2021r. (vide: orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 19 sierpnia 2019r. k.15 akt rentowych), to brak jest podstaw do przyznania ubezpieczonej prawa do renty wobec niespełnienia przez nią przesłanek dotyczących daty powstania niezdolności do pracy (1 sierpnia 2016r.) , tj. po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia oraz stażu ubezpieczenia.

Badając okoliczności sprawy Sąd stwierdził, że ustalenia organu rentowego co do wymaganego okresu ubezpieczenia są niepełne. Organ rentowy doszedł do błędnego wniosku, iż niezdolność do pracy z ogólnego stanu zdrowia istnieje u ubezpieczonej dopiero od dnia 1 sierpnia 2016r. kierując się tym, że do 31 lipca 2016r. ubezpieczona była częściowo niezdolna do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a po tej dacie jest nadal niezdolna do pracy (tak komisja lekarska w w/w orzeczeniu z 19 sierpnia 2019r.), ale niezdolność ta nie pozostaje już w związku z wypadkiem przy pracy. W ocenie Sądu takie ustalenie organu rentowego nie uwzględnia wszystkich okoliczności sprawy. Jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń ubezpieczona była uznana za częściowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 7 grudnia 2007r. i w okresie od 1 grudnia 2009r. do 31 lipca 2016r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (vide: ustalenia faktyczne). Nie ulega jednak wątpliwości, że każda osoba niezdolna do pracy w związku z wypadkiem przy pracy jest jednocześnie niezdolna do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Niezdolność do pracy ma bowiem to samo znaczenie w sensie biologicznym jako przesłanka renty z ogólnego stanu zdrowia, jak i renty z tytułu wypadku przy pracy (vide: postanowienie SN z 16 stycznia 2014r., I UK 347/13, LEX nr 1646111). W przekonaniu Sądu niezdolność do pracy u ubezpieczonej nigdy nie ustała, a

jedynie przekształciła się w rozumieniu przepisów ustawy z częściowej niezdolności do pracy pozostającej w związku z wypadkiem przy pracy w niezdolność do pracy z ogólnego stanu zdrowia (w sensie biologicznym przez cały okres poczynając od 7 grudnia 2007r. była to po prostu niezdolność do pracy). Dlatego spełnienie przez ubezpieczoną przesłanek prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określonych w art.57 ustawy emerytalnej należy badać na dzień powstania u ubezpieczonej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, czyli na dzień 7 grudnia 2007r. I tak, badając ostatnie 10-lecie przed w/w dniem, czyli okres od 7 grudnia 1997r. do 6 grudnia 2007r. Sąd stwierdził, że ubezpieczona posiada wymagany przepisami 5-letni okres ubezpieczenia wynikający z zatrudnienia poza rolnictwem i okresów ubezpieczenia społecznego rolników (vide: ustalenia faktyczne). Na możliwość zaliczenia okresów ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, do okresu wymaganego do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w zakresie niezbędnym do uzupełnienia wymaganego okresu, wskazuje art.10 ust.3 w związku z art.10 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Nie budzi również wątpliwości, że po stronie ubezpieczonej spełniona jest ostatnia przesłanka nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy ,tj. przesłanka określona w art.57 ust.1 pkt 3 ustawy emerytalnej, zgodnie z którą niezdolność do pracy musi powstać w okresie ubezpieczenia lub nie dalej jak 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Ustalenia Sądu pokazują, że ubezpieczona poczynając od 7 grudnia 2007r. jest nieprzerwanie niezdolna do pracy (niezdolność do pracy po tej dacie nie ustała) i w dacie powstania tej niezdolności ubezpieczona pozostawała w ubezpieczeniu. Oceny tej nie zmienia przy tym fakt, że do 31 lipca 2016r. ubezpieczona pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Nie sposób ponadto wymagać, aby w okresie niezdolności do pracy wynikającej z wypadku przy pracy ubezpieczona pracowała i zapewniła sobie kolejne ubezpieczenie – wymagane do renty z ogólnego stanu zdrowia (tak SN w w/w postanowieniu z 16 stycznia 2014r. w sprawie I UK 347/13, Lex nr 1646111, o zbliżonym stanie faktycznym).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonej przysługuje prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia od 1 maja 2019r., tj. od miesiąca, w którym ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o rentę. Datę końcową okresu przysługiwania prawa do renty Sąd ustalił zgodnie z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z 19 sierpnia 2019r. na dzień 31 lipca 2021r., bowiem data ta nie była kwestionowana przez ubezpieczoną.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.